

Gintaro dirbiniai ir juvelyrika

Giedrius Petrošius

2014m

Apdirbimas ir naudojimas

- Juvelyrika - taikomosios dekoratyvinės dailės šaka.
- Juvelyrikos dirbiniams priskiriami papuošalai, smulkūs liturginiai reikmenys, miniatiūrinė plastika iš tauriųjų ir spalvotųjų metalų .
- Kuriant dirbinius taikomi dailiųjų amatų būdai.

Seniausias gintaras

- Seniausias atrastas gintaras datuojamas maždaug 320 mln. metų. Jo cheminė sudėtis skiriasi, nuo tos, kurią esame įpratę matyti. Tačiau tai dažniausiai susiformavusios dervos iš žydinčių augalų.

Baltijos gintaras

- Baltijos gintaras – tai prieš 40 – 50 mln. metų susiformavę spygliuočių sakai. Pasak mokslininkų Šiaurinė Europa tuo metu buvo vientisas žemynas vadinamas Fenoskandija. Absoliuti žemyno dalis buvo apaugusi didžiuliais miškais. Upės išplaudavo dėl smarkiai atšilusio klimato susikaupusius sakus iš miško dirvožemio ir nešdavo į jūrą. Bėgant laikui sakai virto gintaru.

Juvelyriniai dirbiniai iš gintaro

Kaip renkamas gintaras

- Pajūrio gyventojai be kitų verslų užsiėmė ir gintaro rinkimu. Pradžioje jie rinko ant kranto išplautą gintarą, vėliau išmoko ilgakočiais graibštais žvejoti jį iš jūros. Vėliau ėmė gaudyti tinklais, seklesnėse vietose specialiais kabliais. Kuršių marių žvejai gintarą iš marių dugno graibė kesele - iš dviejų valčių dugnu traukiamu tinklu su kabliais. Nuo dugno pakeltas gintaras patekdavo į traukiamą tinklą. Toks gintaro gavybos būdas naudotas tik Kuršių nerijoje. Pajūryje gintaras renkamas ir šiandien.

Gintaro gydamosios paslaptys

- Baltijos pajūrio gyventojai nuo žilos senovės brangino jūros dovanas – gintarą - prilygindami jį auksui. Ne vienas tikėjo ir tebetiki, kad gintare slypi magiška jėga, galinti apsaugoti nuo pikto, išgydyti. Smilkstančiu gintaru buvo gydomos kvėpavimo takų ligos, ausų skausmas. Gerklės skausmas, prasidedantis gripas gydyti kabinant ant kaklo balsvo gintaro karolius.

Baltijos pakrantėje gintaro gavimas

- Šiais laikais gintaro gaudytojas esant geram metimui Baltijos jūros pakrantėje (Lietuvoje - daugiausia ties Karkle bei Melnrage) gali per vieną kartą surinkti bei pagauti kelis šimtus gramų nedidelių gintaro gabaliukų. Rečiau pasitaiko stambesni gabalai, kurių svoris siekia kelis šimtus gramų. Bet laimė nusišypso tik kantriesiems.

Vabalai gintare

